

Suvestinė redakcija nuo 2023-01-03 iki 2023-01-03

Įsakymas paskelbtas: Žin. 2013, Nr. [30-1518](#), i. k. 1132330ISAK003D-212

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO MINISTRO

Į S A K Y M A S

DĖL APLEISTŲ ŽEMĖS ŪKIO NAUDMENŲ PLOTŲ NUSTATYMO TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO

2013 m. kovo 21 d. Nr. 3D-212

Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos žemės mokesčio įstatymo 2 straipsnio 1 dalimi ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. gruodžio 12 d. nutarimo Nr. 1523 „Dėl Masinio žemės vertinimo taisyklių patvirtinimo ir Lietuvos Respublikos žemės mokesčio įstatymo nuostatų įgyvendinimo“ 2.1 papunkčiu,

Preambulės pakeitimai:

Nr. [3D-516](#), 2015-06-18, paskelbta TAR 2015-06-18, i. k. 2015-09716

t v i r t i n u Apleistų žemės ūkio naudmenų plotų nustatymo tvarkos aprašą (pridedama).

ŽEMĖS ŪKIO MINISTRAS

VIGILIJUS JUKNA

APLEISTŲ ŽEMĖS ŪKIO NAUDMENŲ PLOTŲ NUSTATYMO TVARKOS APRAŠAS

1. Apleistų žemės ūkio naudmenų plotų nustatymo tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) reglamentuoja apleistų žemės ūkio naudmenų nustatymo, duomenų apie apleistas žemės ūkio naudmenas atnaujinimo, apdorojimo ir teikimo suinteresuotoms institucijoms reikalavimus.

2. Pagal šį Aprašą nustatyti ir apdoroti duomenys apie apleistas žemės ūkio naudmenas naudojami žemės mokesčiui apskaičiuoti.

3. Šiame Apraše vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos žemės mokesčio įstatyme, Lietuvos Respublikos žemės įstatyme, Lietuvos Respublikos geodezijos ir kartografijos įstatyme ir kituose teisės aktuose vartojamas sąvokas.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-516](#), 2015-06-18, paskelbta TAR 2015-06-18, i. k. 2015-09716

4. Apleistų žemės ūkio naudmenų plotus nustato valstybės įmonė Žemės ūkio duomenų centras (toliau – Centras).

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-782](#), 2022-12-08, paskelbta TAR 2022-12-08, i. k. 2022-25055

5. Visos Lietuvos Respublikos teritorijos apleistų žemės ūkio naudmenų plotai nustatomi nuotoliniais kartografavimo metodais, tai yra interpretuojant Lietuvos Respublikos teritorijos žemės paviršiaus palydovines nuotraukas (toliau – SŽPV)

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-120](#), 2018-02-26, paskelbta TAR 2018-02-27, i. k. 2018-03064

6. Apleistų žemės ūkio naudmenų plotų erdviniai duomenys kaupiami Lietuvos Respublikos teritorijos apleistų žemių erdviųjų duomenų rinkinyje AŽ_DRLT (toliau – AŽ_DRLT).

7. AŽ_DR yra Žemės informacinės sistemos (toliau – ŽIS), kurios tvarkymo reikalavimai nustatyti Žemės informacinės sistemos nuostatuose, patvirtintuose Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos direktoriaus 2011 m. lapkričio 22 d. įsakymu Nr. 1P-(1.3)-267 „Dėl Žemės informacinės sistemos nuostatų ir Žemės informacinės sistemos duomenų saugos nuostatų patvirtinimo“, dalis.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-516](#), 2015-06-18, paskelbta TAR 2015-06-18, i. k. 2015-09716

8. AŽ_DRLT atnaujinimą ir SŽPV įsigijimą organizuoja Nacionalinė žemės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos (toliau – Nacionalinė žemės tarnyba).

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-180](#), 2022-03-15, paskelbta TAR 2022-03-15, i. k. 2022-04790

9. AŽ_DRLT atnaujinamas kasmet.

10. AŽ_DRLT atnaujinti naudojami:

10.1. naujausias SŽPV, kurias įsigyja Nacionalinė žemės tarnyba;

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-871](#), 2013-12-19, *Žin.*, 2013, Nr. 135-6908 (2013-12-27), i. k. 2013-00180

Nr. [3D-120](#), 2018-02-26, paskelbta TAR 2018-02-27, i. k. 2018-03064

10.2. naujausias Lietuvos Respublikos teritorijos M 1:10 000 skaitmeninis rastrinis ortofotografinis žemėlapis ORT10LT arba Lietuvos Respublikos teritorijos M 1:5 000

skaitmeninis rastrinis ortofotografinis žemėlapis ORT5LT (nustatoma AŽ_DRLT techniniuose reikalavimuose);

10.3. Georeferencinio pagrindo kadastro duomenys;

10.4. Paraiškų priėmimo informacinės sistemos duomenys;

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-301](#), 2020-04-15, paskelbta TAR 2020-04-16, i. k. 2020-07950

Nr. [3D-180](#), 2022-03-15, paskelbta TAR 2022-03-15, i. k. 2022-04790

10.5. Lietuvos Respublikos miškų valstybės kadastro duomenys;

10.6. Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų valstybės kadastro duomenys;

Papildyta punktu:

Nr. [3D-871](#), 2013-12-19, Žin., 2013, Nr. 135-6908 (2013-12-27), i. k. 2013-00180

10.7. kita žemės ūkio ministro tvirtinamoje AŽ_DRLT specifikacijoje nustatyta informacija.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-180](#), 2022-03-15, paskelbta TAR 2022-03-15, i. k. 2022-04790

Punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [3D-871](#), 2013-12-19, Žin., 2013, Nr. 135-6908 (2013-12-27), i. k. 2013-00180

11. Šio Aprašo 10.1–10.3 papunkčiuose nurodyti duomenys Valstybės žemės fondui teikiami Lietuvos Respublikos geodezijos ir kartografijos įstatymo ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-301](#), 2020-04-15, paskelbta TAR 2020-04-16, i. k. 2020-07950

12. Šio Aprašo 10.5 papunktyje nurodyti duomenys teikiami Lietuvos Respublikos miškų valstybės kadastro nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. spalio 9 d. nutarimu Nr. 1255 „Dėl Lietuvos Respublikos miškų valstybės kadastro steigimo ir jo nuostatų patvirtinimo“, nustatyta tvarka.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-516](#), 2015-06-18, paskelbta TAR 2015-06-18, i. k. 2015-09716

Nr. [3D-782](#), 2022-12-08, paskelbta TAR 2022-12-08, i. k. 2022-25055

12¹. Šio Aprašo 10.6 papunktyje nurodyti duomenys Centrai teikiami Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų valstybės kadastro nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. balandžio 30 d. nutarimu Nr. 587 „Dėl Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų valstybės kadastro steigimo ir jo nuostatų patvirtinimo“, nustatyta tvarka.

Papildyta punktu:

Nr. [3D-871](#), 2013-12-19, Žin., 2013, Nr. 135-6908 (2013-12-27), i. k. 2013-00180

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-516](#), 2015-06-18, paskelbta TAR 2015-06-18, i. k. 2015-09716

Nr. [3D-782](#), 2022-12-08, paskelbta TAR 2022-12-08, i. k. 2022-25055

12². Šio Aprašo 10.4 papunktyje nurodyti duomenys Centrai teikiami Paraiškų priėmimo informacinės sistemos nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2013 m. vasario 28 d. įsakymu Nr. 3D-152 „Dėl Paraiškų priėmimo informacinės sistemos nuostatų patvirtinimo“, nustatyta tvarka.

Papildyta punktu:

Nr. [3D-180](#), 2022-03-15, paskelbta TAR 2022-03-15, i. k. 2022-04790

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-782](#), 2022-12-08, paskelbta TAR 2022-12-08, i. k. 2022-25055

13. AŽ_DRLT apleistų žemės ūkio naudmenų plotai nenustatomi šio Aprašo 10.3 papunktyje nurodyto kadastro kelių, gatvių, geležinkelių, hidrografijos, užstatytų teritorijų, pastatų, pažeistos žemės, pelkių bei miško kvartalinių linijų ir proskynų erdviniuose

objektuose, šio Aprašo 10.4 papunktyje nurodytos informacinės sistemos Lietuvos Respublikos teritorijos M 1:5 000 kontrolinių žemės sklypų erdvinio duomenų rinkinio ekologiniu atžvilgiu svarbių vietovių (medžių grupių, miškelių, kurių plotas ir konfigūracija nepasikeitę 3 metus ir daugiau) erdvinuose objektuose, šio Aprašo 10.5 papunktyje nurodyto kadastro taksacinių miško žemės sklypų ribų erdvinuose objektuose ir šio Aprašo 10.6 papunktyje nurodyto kadastro gamtinių rezervatų ir telmologinių draustinių erdvinuose objektuose.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-871](#), 2013-12-19, *Žin.*, 2013, Nr. 135-6908 (2013-12-27), i. k. 2013-00180

Nr. [3D-301](#), 2020-04-15, paskelbta TAR 2020-04-16, i. k. 2020-07950

Nr. [3D-180](#), 2022-03-15, paskelbta TAR 2022-03-15, i. k. 2022-04790

14. AŽ_DRLT kaupiamo mažiausio erdvinio objekto plotas 0,10 ha.

15. AŽ_DRLT (vektore forma) toliau nurodytų informacinių sistemų tvarkytojų paskelbiamas:

15.1. ŽIS interneto svetainėje (www.zis.lt) ir Lietuvos erdvinės informacijos portalo (toliau – Portalas) interneto svetainėje (www.geoportal.lt arba <http://goo.gl/FCL7Y>) iki kalendorinių metų gegužės 20 d.;

15.2. Paraiškų priėmimo informacinės sistemos (toliau – PPIS) interneto svetainėje (<http://paseliai.vic.lt>) iki kalendorinių metų gegužės 27 d.;

15.3. valstybės įmonės Registrų centro interneto svetainėje (www.regia.lt) nuo kalendorinių metų gegužės 27 iki liepos 1 d.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-358](#), 2013-05-20, *Žin.*, 2013, Nr. 53-2656 (2013-05-23), i. k. 1132330ISAK003D-358

16. AŽ_DRLT gali būti tikslinamas gavus savivaldybės administracijos darbuotojo, žemės sklypo savininko ar kito asmens pranešimą apie AŽ_DRLT netikslumus (ploto, ribos, situacijos pasikeitimas ir pan.).

17. Pranešimas apie AŽ_DRLT netikslumus gali būti rengiamas ir teikiamas ŽIS tvarkytojui naudojantis Portalo elektroninėmis paslaugomis, tiesiogiai (asmeniškai arba per įgaliotą asmenį) arba išsiųstas registruotu laišku. Pranešimą apie AŽ_DRLT netikslumus per Portalą gali sukurti ir teikti registruoti Portalo naudotojai.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-358](#), 2013-05-20, *Žin.*, 2013, Nr. 53-2656 (2013-05-23), i. k. 1132330ISAK003D-358

Nr. [3D-782](#), 2022-12-08, paskelbta TAR 2022-12-08, i. k. 2022-25055

18. Pranešime apie AŽ_DRLT netikslumus turi būti nurodyta netikslumo vieta (taško, linijos arba ploto (ne daugiau kaip 10 taškų) koordinatės, kurios, pranešėjui per Portalą žymint netikslumo vietą, nustatomos automatiškai), netikslumo aprašymas, pranešėjo ryšio duomenys.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-358](#), 2013-05-20, *Žin.*, 2013, Nr. 53-2656 (2013-05-23), i. k. 1132330ISAK003D-358

Nr. [3D-782](#), 2022-12-08, paskelbta TAR 2022-12-08, i. k. 2022-25055

19. Einamųjų kalendorinių metų AŽ_DRLT, naudojamas einamųjų kalendorinių metų žemės mokesčiui apskaičiuoti, tikslinamas tik pagal iki liepos 1 d. gautus pranešimus apie AŽ_DRLT netikslumus.

Pranešimai apie AŽ_DRLT netikslumus, gauti po kalendorinių metų liepos 1 d., naudojami AŽ_DRLT tikslinti ir žemės mokesčio deklaracijoms tikslinti Žemės mokesčio administravimo taisyklių, patvirtintų Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2006 m. birželio 9 d. įsakymu Nr. VA-55 „Dėl Žemės mokesčio administravimo taisyklių patvirtinimo“, nustatyta tvarka.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-871](#), 2013-12-19, *Žin.*, 2013, Nr. 135-6908 (2013-12-27), i. k. 2013-00180

Nr. [3D-516](#), 2015-06-18, paskelbta TAR 2015-06-18, i. k. 2015-09716

20. Centras gavęs Aprašo 16 punkte nurodytą pranešimą:

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-782](#), 2022-12-08, paskelbta TAR 2022-12-08, i. k. 2022-25055

20.1. ne vėliau kaip per 5 dienas apie jo gavimą informuoja pranešėją pranešime nurodytu elektroniniu paštu;

20.2. ne vėliau kaip per 15 dienų įvertina gautą informaciją ir patikslina AŽ_DRLT šiais atvejais:

20.2.1. kai nustato netikslumą pagal SŽPV;

20.2.2. kai pagal SŽPV nėra galimybės patvirtinti pranešime nurodyto netikslumo, atlieka patikrą vietoje ir pagal jos rezultatus nustato netikslumą. Tikslinant AŽ_DRLT, pagal kuriuos jau buvo apskaičiuotas žemės mokestis, patikra vietoje neatliekama;

20.2.3. kai pagal SŽPV nustatytos apleistos žemės ūkio naudmenos pareiškėjo pateiktame Kaimo plėtros žemėtvarkos projekte miškui įveisti ne miško žemėje ar Miško želdinimo ir žėlimo projekto brėžinyje, parengtame Miško įveisimo ne miško žemėje taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro ir Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 m. kovo 29 d. įsakymu Nr. 3D-130/D1-144 „Dėl miško įveisimo ne miško žemėje“ nustatyta tvarka, yra pažymėtos mišku;

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-516](#), 2015-06-18, paskelbta TAR 2015-06-18, i. k. 2015-09716

20.2.4. kai pagal SŽPV nustatytos apleistos žemės ūkio naudmenos neatitinka žemės sklypo plane, parengtame Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto kadastro nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. balandžio 15 d. nutarimu Nr. 534 „Dėl Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto kadastro nuostatų patvirtinimo“, ar Žemės reformos žemėtvarkos projektų ir jiems prilyginamų žemės sklypų planų rengimo ir įgyvendinimo metodikos, patvirtintos Lietuvos Respublikos žemės ir miškų ūkio ministerijos 1998 m. balandžio 23 d. įsakymu Nr. 207 „Dėl Žemės reformos žemėtvarkos projektų kaimo vietovėje rengimo metodikos patvirtinimo“, nustatyta tvarka, pažymėtų žemės naudmenų ar (ir) Nekilnojamojo turto registro centrinio duomenų banko išrašė nurodytų duomenų apie žemės sklype nustatytas žemės naudmenas;

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-516](#), 2015-06-18, paskelbta TAR 2015-06-18, i. k. 2015-09716

20.3. apie pranešimo nagrinėjimo rezultatus informuoja pranešėją pranešime nurodytu elektroniniu paštu.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-871](#), 2013-12-19, Žin., 2013, Nr. 135-6908 (2013-12-27), i. k. 2013-00180

21. Centras atnaujintą AŽ_DRLT teikia Nacionalinei žemės tarnybai tarpusavio sutarties, pagal kurią teikiamos AŽ_DRLT atnaujinimo paslaugos, nustatyta tvarka ir terminais.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-782](#), 2022-12-08, paskelbta TAR 2022-12-08, i. k. 2022-25055

22. Nacionalinė žemės tarnyba kasmet iki liepos 25 d. teikia valstybės įmonei Registrų centras (toliau – Registrų centras) pagal Aprašo 10 punkte nurodytą informaciją ir Aprašo 16 punkte nurodytus pranešimus, gautus nuo einamųjų kalendorinių metų gegužės 20 d. iki liepos 1 d., atnaujintą einamųjų kalendorinių metų AŽ_DRLT, naudojamą žemės mokesčiui apskaičiuoti.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-871](#), 2013-12-19, Žin., 2013, Nr. 135-6908 (2013-12-27), i. k. 2013-00180

22¹. Nacionalinė žemės tarnyba kasmet iki gruodžio 9 d. teikia Registrų centrui pagal

Aprašo 10 punkte nurodytą informaciją ir Aprašo 16 punkte nurodytus pranešimus, gautus iki einamųjų kalendorinių metų gruodžio 1 d., patikslintus AŽ_DRLT, naudojamus einamųjų ir praėjusių penkerių kalendorinių metų žemės mokesčio deklaracijoms tikslinti.

Papildyta punktu:

Nr. [3D-871](#), 2013-12-19, Žin., 2013, Nr. 135-6908 (2013-12-27), i. k. 2013-00180

23. Registrų centras apdoroja (sukerta) AŽ_DRLT ir Nekilnojamojo turto kadastro žemėlapių žemės sklypų ribų erdvinius duomenis, naudodamas šio Aprašo 24.1–24.5 punktuose nurodytus Nekilnojamojo turto registro duomenis, parengia žemės mokesčiui apskaičiuoti reikalingus duomenis apie apleistas žemės ūkio naudmenas (toliau – Duomenys) pagal šio Aprašo 24 punkte nustatytus reikalavimus ir juos teikia centriniam mokesčių administratoriui.

24. Duomenis sudaro žemės sklypo:

24.1. savininko vardas, pavardė arba pavadinimas;

24.2. savininko asmens arba įmonės kodas;

24.3. unikalus numeris;

24.4. plotas (hektarais, ne mažesniu kaip dviejų ženklų po kablelio tikslumu);

24.5. žemės ūkio naudmenų plotas (hektarais, ne mažesniu kaip dviejų ženklų po kablelio tikslumu);

24.6. apleistų žemės ūkio naudmenų plotas (hektarais, ne mažesniu kaip dviejų ženklų po kablelio tikslumu), kurį Registrų centras nustato apdorojęs (sukirtęs) AŽ_DRLT ir Nekilnojamojo turto kadastro žemėlapių žemės sklypų ribų erdvinius duomenis. Jei apleistų žemės ūkio naudmenų plotas nustatomas didesnis už šio Aprašo 24.5 papunktyje nurodytą žemės ūkio naudmenų plotą, laikoma, kad apleistų žemės ūkio naudmenų plotas yra šio Aprašo 24.5 papunktyje nurodytas žemės ūkio naudmenų plotas.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-516](#), 2015-06-18, paskelbta TAR 2015-06-18, i. k. 2015-09716

25. Duomenys centriniam mokesčių administratoriui teikiami tais atvejais, kai žemės sklypo apleistų žemės ūkio naudmenų plotas yra 0,10 ha ir didesnis.

25¹. Duomenys apie žemės sklypą centriniam mokesčių administratoriui neteikiami tais atvejais, kai Nekilnojamojo turto registre nėra registruoto šio Aprašo 24.5 papunktyje nurodyto duomens.

Papildyta punktu:

Nr. [3D-516](#), 2015-06-18, paskelbta TAR 2015-06-18, i. k. 2015-09716

26. Duomenys centriniam mokesčių administratoriui teikiami viename duomenų rinkinyje.

27. Centriniam mokesčių administratoriui teikiamų Duomenų formatas ir būdas nustatomi Registrų centro ir centrinio mokesčių administratoriaus sutartyje, pagal kurią teikiami žemės mokesčiui apskaičiuoti reikalingi duomenys.

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-358](#), 2013-05-20, Žin., 2013, Nr. 53-2656 (2013-05-23), i. k. 1132330ISAK003D-358

Dėl žemės ūkio ministro 2013 m. kovo 21 d. įsakymo Nr. 3D-212 "Dėl Apleistų žemės ūkio naudmenų plotų nustatymo tvarkos aprašo patvirtinimo" pakeitimo

2.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-871](#), 2013-12-19, Žin., 2013, Nr. 135-6908 (2013-12-27), i. k. 2013-00180

Dėl žemės ūkio ministro 2013 m. kovo 21 d. įsakymo Nr. 3D-212 "Dėl Apleistų žemės ūkio naudmenų plotų nustatymo tvarkos aprašo patvirtinimo" pakeitimo

3.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-516](#), 2015-06-18, paskelbta TAR 2015-06-18, i. k. 2015-09716

Dėl žemės ūkio ministro 2013 m. kovo 21 d. įsakymo Nr. 3D-212 „Dėl Apleistų žemės ūkio naudmenų plotų nustatymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo

4.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-120](#), 2018-02-26, paskelbta TAR 2018-02-27, i. k. 2018-03064

Dėl žemės ūkio ministro 2013 m. kovo 21 d. įsakymo Nr. 3D-212 „Dėl Apleistų žemės ūkio naudmenų plotų nustatymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo

5.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-301](#), 2020-04-15, paskelbta TAR 2020-04-16, i. k. 2020-07950

Dėl žemės ūkio ministro 2013 m. kovo 21 d. įsakymo Nr. 3D-212 „Dėl Apleistų žemės ūkio naudmenų plotų nustatymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo

6.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-180](#), 2022-03-15, paskelbta TAR 2022-03-15, i. k. 2022-04790

Dėl žemės ūkio ministro 2013 m. kovo 21 d. įsakymo Nr. 3D-212 „Dėl Apleistų žemės ūkio naudmenų plotų nustatymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo

7.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-782](#), 2022-12-08, paskelbta TAR 2022-12-08, i. k. 2022-25055

Dėl žemės ūkio ministro 2013 m. kovo 21 d. įsakymo Nr. 3D-212 „Dėl Apleistų žemės ūkio naudmenų plotų nustatymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo